

เกาหลีใต้...อุตสาหกรรมสำคัญของโลก

ปัจจุบันเกาหลีใต้เป็นผู้ให้บริการต่อเรือรายสำคัญที่สุดของโลกด้วยส่วนแบ่งตลาดของคำสั่งต่อเรือใหม่ถึงราวร้อยละ 40 ของขนาดระวางเรือ (ตันกรอส) ของเรือที่สั่งต่อใหม่ทั่วโลก ในปี 2550 เกาหลีใต้ต่อเรือแล้วเสร็จทั้งสิ้น 340 ลำ ขนาดระวางเรือรวม 10.3 ล้านตันกรอส มูลค่าราว 2.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเกือบทั้งหมดเป็นเรือที่สั่งต่อมาจากต่างประเทศ ทำให้สามารถสร้างรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก

อุตสาหกรรมต่อเรือของเกาหลีใต้เริ่มขึ้นเมื่อราว 30 ปีก่อน โดย Hyundai Heavy Industries ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ของเกาหลีใต้ (Chaebol) เป็นบริษัทแรกที่เริ่มเข้าสู่ธุรกิจต่อเรือในปี 2516 ขณะที่บริษัทอื่น ๆ ในกลุ่ม Chaebol อาทิ Daewoo และ Samsung ตามเข้าสู่ธุรกิจต่อเรือในเวลาต่อมา เกาหลีใต้พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมต่อเรือด้วยการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากภาครัฐทั้งด้านการเงินและการลงทุนในสาธารณูปโภคต่าง ๆ จนทำให้สามารถขึ้นเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมต่อเรือของโลกแซงหน้าญี่ปุ่นด้วยส่วนแบ่งคำสั่งต่อเรือใหม่ร้อยละ 37.8 ในปี 2536

ทั้งนี้ เกาหลีใต้ใช้เวลาเพียง 30 ปี ก็สามารถก้าวขึ้นเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมต่อเรือของโลก โดยแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือของเกาหลีใต้ที่น่าสนใจ มีดังนี้

- ❑ **การพัฒนาจากตลาดต่างประเทศเป็นหลัก** แตกต่างจากการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือของประเทศอื่น อาทิ ญี่ปุ่น และยุโรป ซึ่งเริ่มจากการต่อเรือเพื่อรองรับการขยายตัวของบริษัทเดินเรือของตนเอง ทั้งนี้ การต่อเรือใหม่ของอุตสาหกรรมต่อเรือในเกาหลีใต้ตั้งแต่ระยะแรกเป็นไปเพื่อรองรับคำสั่งต่อเรือจากต่างประเทศถึงเกือบร้อยละ 90 ก่อนจะเป็นการต่อเรือให้กับต่างประเทศเกือบทั้งหมดในปัจจุบัน
- ❑ **การพัฒนาอุตสาหกรรมต้นน้ำควบคู่กับอุตสาหกรรมต่อเรือ** อาทิ อุตสาหกรรมเครื่องยนต์ ซึ่งเริ่มพัฒนาในระยะเวลาไล่เลี่ยกับอุตสาหกรรมต่อเรือ จนปัจจุบัน Hyundai เป็นบริษัทผู้ผลิตเครื่องยนต์ดีเซลรายใหญ่ที่สุดของโลก ขณะที่ Samsung ซึ่งชำนาญในการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สามารถป้อนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำทางที่ใช้ในเรือให้กับบริษัทต่อเรือในเครือของตนเอง นอกจากนี้ เกาหลีใต้ยังเป็นผู้ผลิตเหล็กและเหล็กกล้ารายสำคัญของโลก ส่งผลให้อุตสาหกรรมต่อเรือของเกาหลีใต้มีความได้เปรียบด้านต้นทุนวัตถุดิบ ทั้งนี้ ปัจจุบันอุตสาหกรรมต่อเรือของเกาหลีใต้นำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ในการต่อเรือเพียงร้อยละ 20-30 ต่างจากในระยะแรกซึ่งต้องนำเข้าอุปกรณ์เกือบทั้งหมด
- ❑ **การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการวิจัยและพัฒนา** โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำการวิจัยและพัฒนา คือ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ สถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา ทำให้เกาหลีใต้มีได้เป็นเพียงผู้รับจ้างต่อเรือเท่านั้น แต่ยังมีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถลดการพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศและยังสามารถต่อยอดองค์ความรู้ไปถึงขั้นการออกแบบเรืออีกด้วย

ทั้งนี้ จากประวัติศาสตร์ของอุตสาหกรรมต่อเรือโลก พบว่าผู้นำในอุตสาหกรรมต่อเรือมักเปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มการขยายตัวทางการค้าของภูมิภาคต่าง ๆ และตามแหล่งซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำ เริ่มจากประเทศในยุโรป โดยเฉพาะเยอรมนี ซึ่งเคยเป็นผู้ผลิตเรือหลักของโลกในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก่อนจะต้องเผชิญกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากค่าจ้างแรงงาน และราคาที่ดิน ในเวลาต่อมา ทำให้อุตสาหกรรมต่อเรือของญี่ปุ่นซึ่งพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการค้าระหว่างประเทศของญี่ปุ่น ก้าวแซงหน้ายุโรปขึ้นเป็นผู้ต่อเรือรายสำคัญของโลกในช่วงราวปี 2503 ก่อนจะเปลี่ยนเป็นเกาหลีใต้ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การค้าระหว่างประเทศซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่จากการขยายบทบาทด้านการค้าระหว่างประเทศของจีน กำลังทำให้ฐานะการเป็นผู้ต่อเรือรายใหญ่ที่สุดของโลกอย่างเกาหลีใต้ถูกท้าทายจากคู่แข่งใหม่ที่นำกล้าวอย่างจีน ซึ่งมีความพร้อมของอุตสาหกรรมสนับสนุน อาทิ เหล็กและเหล็กกล้า ขณะที่มีความคุ้มค่าแรงงานต่ำกว่าเกาหลีใต้ โดยในปี 2551 จีนครองส่วนแบ่งตลาดคำสั่งต่อเรือใหม่ถึงราวร้อยละ 35 จากที่มีส่วนแบ่งตลาดเพียงร้อยละ 11 ในปี 2544

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

พฤษภาคม 2551